

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

_____ управління, економіки та права

(назва, факультету)

Кафедра _____ фінансів, банківської справи та страхування

(назва кафедри)

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

к.т.н., проф. Віталій БОЯРЧУК

„_____” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ В ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

(шифр і назва спеціальності)

Львів 2024

Робоча програма „Фінанси в галузі енергетики” для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
галузі знань 14 «Електрична інженерія»
за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Розробники: Східницька Г. В. - к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від 12 серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____

_____ Оксана ГРИЦИНА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету управління, економіки та права

Протокол від 29 серпня 2024 року № 1

Голова методичної комісії _____

_____ Володимир КОВАЛІВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь

Освітній ступінь Бакалавр
 Галузь знань 14 «Електрична інженерія»
(шифр і назва)

Спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
(шифр і назва)

Характеристика навчальної дисципліни:

Вибіркова

Кількість кредитів 4

Загальна кількість годин – 120

Індивідуальне науково-дослідне завдання -
(назва)

Вид контролю: залік

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 2

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50 %

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Суть та функції фінансів

1. Економічні передумови виникнення та розвитку фінансів.
2. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів
3. Фінанси в економічній системі держави.
4. Призначення, роль та функції фінансів.
5. Моделі фінансових відносин у суспільстві.
6. Розвиток фінансової науки.

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм

1. Теоретичні основи побудови фінансової системи.
2. Сфери та ланки фінансових відносин.
3. Економічна суть і призначення фінансових ресурсів.
4. Фінансова політика як важлива сфера діяльності держави.
5. Призначення і роль фінансового механізму.
6. Будова та структура фінансового механізму.
7. Фінансове планування і прогнозування.

Тема 3. Державна фінансова політика та механізм її реалізації

1. Фінансова політика як складова частина економічної політики держави. Зміст та завдання фінансової політики. Складові фінансової політики
2. Типи фінансової політики на різних історичних етапах. Напрямки реалізації державної фінансової політики
3. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Типи регулювання фінансів держави
4. Поняття та структура фінансового механізму

Тема 4. Бюджет та бюджетна система

1. Суть, призначення і роль бюджету держави

2. Бюджет як основний фінансовий план держави
3. Бюджетний дефіцит та джерела його фінансування
4. Система доходів бюджету
5. Системи видатків бюджету

Тема 5. Система державних фінансів

1. Призначення і суть державних фінансів
2. Функції державних фінансів
3. Централізовані державні фонди цільового призначення
4. Державний кредит та державний борг
5. Державний фінансовий контроль

Тема 6. Фінанси локального рівня – фінанси територіальних громад

1. Місцеві фінанси: структура і роль у розвитку економічної та соціальної інфраструктури громад
2. Місцеві бюджети – визначальна ланка місцевих фінансів
3. Фінансові ресурси місцевого самоврядування
4. Міжбюджетні відносини: економічна суть, структурні елементи та особливості організації
5. Фінансова спроможність територіальних громад

Тема 7. Фінанси підприємств та фінансова діяльність суб'єктів господарювання у галузі енергетики

1. Характеристика фінансів підприємницьких структур: суть, функції, принципи організації
2. Грошові надходження і витрати суб'єктів господарювання енергетичної сфери
3. Фінансові результати діяльності підприємства галузі енергетики
4. Фінансові ресурси підприємств
5. Фінансова діяльність підприємств енергетичної сфери

Тема 8. Банки та банківська система

1. Поняття та сутність банківської системи.
2. Національний банк України та комерційні банки.
3. Банківські ресурси як основа функціонування банку
4. Класифікація банківських операцій та послуг
5. Базові елементи безготівкових розрахунків
6. Безпека банківської діяльності

Тема 9. Податки та податкова система

1. Передумови виникнення податків. Наука про податки.
2. Економічна сутність, види та призначення податків
3. Податкова служба і податкова робота.
4. Загальнодержавні податки та збори
5. Місцеві податки та збори
6. Оподаткування підприємств галузі енергетики

Тема 10. Страхування та страхові послуги

1. Необхідність страхового захисту. Сутність страхування.
2. Функції та принципи страхування.
3. Необхідність класифікації страхування та її значення.
4. Поняття та види страхових ризиків.
5. Проблема розвитку страхового ринку України.

Тема 11. Фінансова безпека

1. Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки держави
2. Складові фінансової безпеки держави та їх загальна характеристика
3. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави
4. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації
5. Фінансова безпека підприємств галузі енергетики

Тема 12. Кредитна політика в Україні

1. Мережа кредитних послуг банку
2. Види кредитів та їх характеристика
3. Державні кредитні програми та можливість їх використання
4. Депозити та особливості їх адміністрування

Тема 13. Фінансовий ринок та операції з цінними паперами

1. Поняття фінансового ринку та його структура
2. Рух фінансових ресурсів та капіталу в економіці та передумови виникнення фінансового ринку
3. Функції, об'єкти та суб'єкти фінансового ринку
4. Загальна характеристика операцій з цінними паперами

Тема 14. Управління фінансами та фінансовий контроль

1. Управління державними та місцевими фінансами
2. Учасники бюджетного процесу на місцевому рівні та їх повноваження
3. Місцеві фінансові органи, їх завдання, повноваження, функції
4. Казначейська система обслуговування бюджетів
5. Фінансовий контроль органів місцевого самоврядування

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Рік підготовки 3 Семестр 5						
Тема 1	8	2	2			4
Тема 2	8	2	2			4
Тема 3	8	2	2			4
Тема 4	9	2	2			5
Тема 5	9	2	2			5
Тема 6	9	2	2			5
Тема 7	9	2	2			5
Всього	60	14	14			32
Рік підготовки 3 Семестр 6						
Тема 8	8	2	2			4

Тема 9	8	2	2		4
Тема 10	8	2	2		4
Тема 11	8	2	2		4
Тема 12	8	2	2		4
Тема 13	10	3	3		4
Тема 14	10	3	3		4
Всього	60	16	16		28
Разом	120	30	30		60

4. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Сутність та функції фінансів
2	Фінансова система та фінансовий механізм
3	Державна фінансова політика та механізм її реалізації
4	Бюджет та бюджетна система
5	Система державних фінансів
6	Фінанси локального рівня – фінанси територіальних громад
7	Фінанси підприємств та фінансова діяльність суб'єктів господарювання у галузі енергетики
8	Банки та банківська система
9	Податки та податкова ситема
10	Страховання та страхові послуги
11	Фінансова безпека
12	Кредитна політика в Україні
13	Фінансовий ринок та операції з цінними паперами
14	Управління фінансами та фінансовий контроль

5. Темы винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Фінансова політика як важлива сфера діяльності держави
2	Моделі фінансових відносин у суспільстві
3	Фінансова стратегія і фінансова тактика. Типи регулювання фінансів держави
4	Особливості функціонування централізованих державних фондів цільового призначення
5	Державний кредит та державний борг
6	Міжбюджетні відносини: економічна суть, структурні елементи та особливості організації
7	Фінансові ресурси підприємств
8	Класифікація банківських операцій та послуг
9	Місцеві податки і збори
10	Проблема розвитку страхового ринку України
11	Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави
12	Фінансова безпека держави в умовах глобалізації
13	Депозити та особливості їх адміністрування

14	Функції, об'єкти та суб'єкти фінансового ринку
15	Загальна характеристика операцій з цінними паперами
16	Фінансовий контроль органів місцевого самоврядування

6. Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, обговорення);
2. Наочні методи (ілюстрація, демонстрація, наочні матеріали);
3. Практичні методи: вправи, практичні роботи, реферати, самостійна робота, проєктна діяльність.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне -детальний аналіз відповідей студентів).
2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (економічні диктанти, вирішення задач і та ситуаційних вправ, складання тез, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).
3. Практична перевірка (здійснення складання, налагодження, розробка документації, виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформацію , вирішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.)
4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: Поточний контроль, проміжний та семестровий контроль

8. Розподіл балів, які отримують здобувачів вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 100 балів)							Сума
«Фінанси в галузі енергетики»							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
15	15	15	15	15	15	10	
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	100
15	15	15	15	15	15	10	

T1, T2 ... T14 – теми

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань. Курсових і дипломних робіт.

10. Рекомендована література

Базова

1. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Страхова справа. К. С. 5-те вид. стер. К.: Знання, 2006. 351 с.
2. Безугла Б. О. Постіл І. І. Страхування: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 562 с.
3. Василик О. Д. Бюджетна система України [Текст] : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк ; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Центр навч. літ., 2014. 544 с.
4. Вівчар О. Й., Курило О. Б., Кащишин В. М. Місцеві фінанси: навч. посібн. Львів: Видавництво „Львівської політехніки” 2014 . 260 с.

5. Єш С. М. Фінансовий ринок. Навч. посіб. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 528 с.
6. Копилюк О. І., Бондарчук-Грита Г. В. Банківські операції : навч. посіб. К. : Знання, 2010. 447 с.
7. Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система: підручник. Львів: «Магнолія 2006», 2013. 351 с.
8. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія) [Текст] : навч. посібник. Київський нац. екон. ун-т. - 2-е вид., доп. і перероб. - К. : КНЕУ, 2010. 240 с.
9. Ткачук І. Г. Державні фінанси : підручник. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с.
10. Фінанси об'єднаних територіальних громад: навч. посібн. / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Західна О. Р. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2019. 536 с.
11. Фінанси підприємств: підручн. / За заг. ред. А. М. Поддєрьогін, 7-ме вид., без змін. К.: КНЕУ. 2008. 552 с.
12. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія / за заг. редакцією д-ра економічних наук, проф. А.О. Єпіфанова [А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.] Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. 295с.
13. Фінансова безпека суб'єктів господарювання : підруч. для студентів ВНЗ. [О. М. Тридід та ін. за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор. Київ : УБС НБУ. 2014. 605 с.
14. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібн. /За заг. ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль: „Вектор”. 2016. 387 с.
15. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібн. /За заг. ред. А. Т. Скоропад. Львів: вид. НУ „Львівська Політехніка”. 2016. 343 с.

Допоміжна

1. Овчаренко Т. С., Бочі А., Поворозник В. О. Особливості формування та виконання бюджету об'єднаних територіальних громад. Київ: МЦПД, 2017. С. 28.
2. Ротова Т. А., Руденко Л. С. Страхування: навч. посібн. К.: Київ. нац. торг.-екон. у-тет, 2019. 402 с.
3. Осадець С. С. Страхування: підручник. Керівник авт. колективу і наук. ред. Осадець С. С. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2011. 599 с.
4. Реверчук С. К. Банківська система: підручник Львів, «Магнолія 2006», 2013. 400 с
5. Черкасова С. В. Фінансовий ринок. Навч. пос. Львів, Магнолія, 2012. 339 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету природокористування, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
3. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського (каталоги): <http://nbuv.gov.ua/node/554>.
4. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72
5. Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел. 74-02-26
6. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41
7. Центральна міська бібліотека ім Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел. 72-05-81.
8. Бібліотека Львівської комерційної академії (вул. Туган-Барановського, 10, тел 79-76-40).

Електронні ресурси

1. <http://bank.gov.ua>
2. <http://libfree.com>
3. <http://aub.org.ua>
4. <http://www.minfin.gov.ua>
5. <http://finance-library.com.ua>
6. <http://pidruchniki.ws>